

6. He, J., Ma, D., Jiang, H., Tang, H., Mi, Q., & Cheng, R. (2024). Clinical Application of Rapid Rehabilitation Surgical Nursing on Laparoscopic Cholecystectomy Patients. *Iranian Red Crescent Medical Journal (IRCMJ)*, 26(1), -. doi: 10.22034/ircmj.2024.189897
7. Howard M. (2015). Medical nutrition therapy in cholecystitis, cholelithiasis and cholecystectomy. *Health Direct Cholecystitis*. <https://www.healthdirect.gov.au/cholecystitis-gallbladder-inflammation>
8. Jayanthi, V., Sarika, S., Varghese, J., Vaithiswaran, V., Sharma, M., Reddy, M. S., Srinivasan, V., Reddy, G. M., Rela, M., & Kalkura, S. (2016). Composition of gallbladder bile in healthy individuals and patients with gallstone disease from north and South India. *Indian journal of gastroenterology : official journal of the Indian Society of Gastroenterology*, 35(5), 347–353. <https://doi.org/10.1007/s12664-016-0685-5>
9. Jones, M. W., Gnanapandithan, K., Panneerselvam, D., & Ferguson, T. (2023). Chronic Cholecystitis. In *StatPearls*. StatPearls Publishing.
10. Kammin E. J. (2022). The 6-Minute Walk Test: Indications and Guidelines for Use in Outpatient Practices. *The journal for nurse practitioners : JNP*, 18(6), 608–610. <https://doi.org/10.1016/j.nurpra.2022.04.013>
11. Kim, S. S., & Donahue, T. R. (2018). Laparoscopic Cholecystectomy. *JAMA*, 319(17), 1834. <https://doi.org/10.1001/jama.2018.3438>
12. O'Morain, N., & O'Morain, C. (2019). The burden of digestive disease across Europe: Facts and policies. Digestive and liver disease : official journal of the Italian Society of Gastroenterology and the Italian Association for the Study of the Liver, 51(1), 1–3. <https://doi.org/10.1016/j.dld.2018.10.001>
13. Physiology properties of bile, composition of bile, functions of bile, functional anatomy of small intestine, functional anatomy of s.i, functional anatomy of l.i, functions of l.i. (2019). [lideshare.net/slideshow/physiology-properties-of-bile-composition-of-bile-functions-of-bile-functional-anatomy-of-small-intestine-functional-anatomy-of-si-functional-anatomy-of-li-functions-of-li/192608400](https://www.lideshare.net/slideshow/physiology-properties-of-bile-composition-of-bile-functions-of-bile-functional-anatomy-of-small-intestine-functional-anatomy-of-si-functional-anatomy-of-li-functions-of-li/192608400)
14. Wang, R., Li, Z., Liu, S., & Zhang, D. (2023). Global, regional, and national burden of 10 digestive diseases in 204 countries and territories from 1990 to 2019. *Frontiers in public health*, 11, 1061453.
15. Wang, X., Li, Y., & Yang, W. (2022). Rapid Rehabilitation Program Can Promote the Recovery of Gastrointestinal Function, Speed Up the Postoperative Rehabilitation Process, and Reduce the Incidence of Complications in Patients Undergoing Radical Gastrectomy. *Journal of oncology*, 2022, 1386382. <https://doi.org/10.1155/2022/1386382>.

DOI: [https://doi.org/10.31392/UDU-nc.series15.2024.11\(184\).37](https://doi.org/10.31392/UDU-nc.series15.2024.11(184).37)

Приступа Є.Н.

доктор педагогічних наук

Львівський державний університет фізичної культури імені Івана Боберського, м. Львів

<https://orcid.org/0000-0001-7862-4567>

Боднар І.Р.

доктор технічних наук, професор

Львівський державний університет фізичної культури імені Івана Боберського, м. Львів

<https://orcid.org/0000-0002-7083-6271>

Писко Ю.Ю.

аспірант

Львівський державний університет фізичної культури імені Івана Боберського, м. Львів

<https://orcid.org/0009-0003-2084-9343>

СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНІ ТА КУЛЬТУРНІ АСПЕКТИ ВПЛИВУ МІЖНАРОДНИХ СПОРТИВНИХ ЗМАГАНЬ НА ФІЗИЧНУ КУЛЬТУРУ В УКРАЇНІ ПІД ЧАС ВІЙНИ

Анотація. У статті обґрунтовано актуальність досліджень соціально-економічних та культурних аспектів впливу міжнародних спортивних змагань на фізичну культуру в Україні. Доведено, що міжнародні спортивні змагання в умовах війни можуть виконувати такі важливі функції, як згуртування нації, підвищення міжнародного іміджу, інспірація нових поколінь, платформа для демонстрації стійкості, покращення дипломатичних відносин. Виокремлено фінансові ризики та можливі виклики, які варто враховувати при плануванні міжнародних спортивних подій. Таким чином, враховуючи роль цих заходів у зміцненні фізичної культури та підвищенні глобального іміджу країни, наукове дослідження міжнародних спортивних подій на прикладі України в сучасних умовах є надзвичайно актуальним. Зроблено висновки про те, що, для України дослідження соціально-економічних та культурних аспектів впливу міжнародних спортивних змагань на фізичну культуру в країні має особливе значення в контексті підвищення її ролі на міжнародній спортивній арені та сприяння економічному відновленню через спортивну дипломатію та міжнародні події.

Ключові слова: міжнародний імідж, спортивна дипломатія, функції, ризики, виклики

Prystupa Y., Bodnar I., Pysko Yu. Socio-economic and cultural aspects of the impact of international sports competitions on physical culture in Ukraine during war. The article substantiates the relevance of studying the socio-economic and cultural aspects of the impact of international sports competitions on physical culture in Ukraine. It has been demonstrated that international sports competitions during wartime can fulfill such vital functions as national unity, enhancement of international image, inspiration for new generations, a platform for demonstrating resilience, and improvement of diplomatic relations. Financial risks and potential challenges to be considered when planning international sports events are highlighted. Thus, considering the

role of these events in strengthening physical culture and enhancing the country's global image, scientific research on international sports events, exemplified by Ukraine in modern conditions, is extremely relevant. Conclusions are drawn that, for Ukraine, researching the socio-economic and cultural aspects of the impact of international sports competitions on the country's physical culture is of particular importance in the context of enhancing its role on the international sports stage and promoting economic recovery through sports diplomacy and international events.

Keywords: international image, sports diplomacy, functions, risks, challenges

Постановка проблеми. Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Проведення міжнародних спортивних змагань стимулює економічний, соціальний та культурний розвиток країн, які приймають змагання. Для України, яка активно інтегрується в міжнародний спортивний простір і прагне зміцнити свої позиції на глобальному рівні, аналіз впливу таких заходів є критично важливим.

Міжнародні змагання, такі як чемпіонати світу, європейські першості та олімпійські ігри, не лише формують позитивний імідж держави на світовій арені [4; 17; 21; 26; 31], сприяють її дипломатичному визнанню [24; 25; 30; 32], але й стають каталізатором для розвитку спортивної інфраструктури та стимулом для інвестицій [7; 8; 12; 27; 28]; це підвищує зацікавленість населення в заняттях спортом та залучення молоді до активного способу життя [5; 18; 23; 33], сприяє підтримці національної ідентичності та демонстрації стійкості країни [10; 17; 20; 35].

У контексті реформування фізичної культури та спорту в Україні, вивчення міжнародного досвіду проведення змагань дає можливість визначити ефективні стратегії та напрями розвитку спортивної галузі. Крім того, в умовах глобалізації та зростаючої ролі спорту як інструмента дипломатії, міжнародні спортивні події мають значний вплив на культурну співпрацю та обмін досвідом між країнами, що також сприяє зміцненню міждержавних відносин. Тому дослідження впливу таких подій на фізичну культуру в Україні сприятиме розробці довгострокової стратегії розвитку національного спорту.

Проте наукові дослідження, які вивчали б вплив міжнародних спортивних змагань на розвиток фізичної культури і спорту в країнах організаторах на прикладі України не проводилися. Окремі наукові дослідження присвячено висвітленню окремих аспектів проблеми [1, 2, 3, 19]. Визначено й обґрунтовано роль сучасних спортивних мега-подій як «каталізаторів» активізації (інтенсифікації) соціально-економічних процесів [1]. Досліджено та обґрунтовано напрями застосування соціально-економічних механізмів в сфері фізичної культури та спорту [3]. Проаналізовано обсяги, структуру та ефективність інвестування у підготовку України до Євро-2012; оцінено вплив підготовки та проведення чемпіонату на соціальний розвиток регіонів України, структурну модернізацію регіональних економічних комплексів, якість функціонування об'єктів дорожньо-транспортної інфраструктури, підприємств туристичного та готельно-ресторанного бізнесу, спортивних комплексів; визначено організаційно-управлінські механізми подальшого розвитку регіональних економічних комплексів, реалізації потенціалу міжрегіональної і транскордонної співпраці, ефективного використання об'єктів дорожньо-транспортної інфраструктури та підготовлених до Євро-2012 спортивних об'єктів, туристичного потенціалу регіонів України у спосіб використання досвіду підготовки до Євро-2012 [2]. Вивчено вплив спорту на економічний розвиток закордонних країн [19]. Проте ґрунтовних наукових досліджень соціально-економічних та культурних аспектів впливу міжнародних спортивних змагань на фізичну культуру в Україні немає. Відсутність таких досліджень не дозволяє зрозуміти механізми впливу міжнародних змагань на соціально-економічні та культурні сфери України, удосконалити підходи до розвитку фізичної культури та спорту в Україні, підвищити ефективність управління цією сферою та сприяти її міжнародній інтеграції.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами.

Дослідження виконано в рамках теми 3.1. «Теоретико-методичні основи формування освітніх компетентностей, рухової активності та фізичної підготовленості різних груп населення в умовах нових соціальних викликів» Зведеного плану науково-дослідної роботи ЛДУФК імені І. Боберського на 2021–2025 рр (Протокол засідання вченої ради № 4 від 9. 02. 2021 р).

Мета – обґрунтувати актуальність досліджень соціально-економічних та культурних аспектів впливу міжнародних спортивних змагань на фізичну культуру в Україні під час війни.

Методи та організація дослідження. Використовували такі методи наукового дослідження, як аналіз, синтез, узагальнення даних наукових джерел та мережі Інтернет.

Виклад основного матеріалу. Наукові статті і звіти підкреслюють багатогранні переваги спорту в підтримці мотивації та морального духу населення під час кризових умов, таких як війна. Міжнародні змагання є важливим ресурсом для підтримки мотивації населення до занять спортом, особливо під час криз [14]. У своєму дослідженні [33] автори дослідили мотивації волонтерів на військових спортивних заходах, використовуючи як приклад Всесвітні військові ігри 2019 року. Вони виділили основні фактори мотивації, такі як альтруїзм, особистісний розвиток, соціальна взаємодія та патріотизм. Унікальний характер військових спортивних заходів, порівняно з цивільними спортивними подіями, додавав волонтерам додатковий стимул, пов'язаний з патріотичним обов'язком та ідентичністю. Проведення міжнародних спортивних заходів може сприяти соціальній згуртованості та єдності населення в постконфліктних регіонах. Наприклад, дослідження Всесвітньої серії Red Bull Cliff Diving у Мостарі (Боснія та Герцеговина), демонструє, як такі заходи можуть допомогти подолати соціальні розбіжності та сприяти колективній гордості серед жителів [23]. Спорт є потужним інструментом для підвищення моралі у важкі часи. Концепція «спортивної дипломатії» ілюструє, як країни використовують спортивні події для покращення своєї міжнародної репутації та виховання почуття гордості серед громадян. Історичні приклади включають проведення Німеччиною Чемпіонату світу з футболу 2006 року, метою якого було змінити імідж країни після Другої світової війни [5]. Міжнародні військово-спортивні організації, такі як Міжнародна рада військового спорту (CISM), наголошують на ролі спорту в зусиллях з розбудови миру. CISM організував форуми, які висвітлюють, як

військовий спорт може сприяти миру та допомогти у відбудові суспільств після конфлікту. Ці ініціативи демонструють колективну угоду між військовими та спортивними органами щодо потенціалу спорту для допомоги миротворчим місіям [18]. Таким чином Міжнародні спортивні змагання не тільки сприяють соціальній згуртованості та національній гордості, але й сприяють мирним ініціативам. Інтеграція спорту в стратегії постконфліктного відновлення підкреслює його важливість як об'єднуючої сили в складні часи.

Участь українських спортсменів у міжнародних змаганнях під час війни, що триває, стала важливим елементом у збереженні національної ідентичності та демонстрації стійкості. Їхня присутність на світовій арені є не лише свідченням їхньої особистої стійкості, а й символом незламного духу України серед негараздів. З моменту повномасштабного вторгнення Росії в Україну в лютому 2022 року війна забрала життя 490 українських спортсменів і тренерів, багато інших постраждали через травми, полон або переміщення. Ця трагічна жертва підкреслює ширший вплив конфлікту на українське суспільство та спорт і ширші наслідки війни для національної ідентичності, оскільки ці спортсмени символізують надію та непохитність. Президент Володимир Зеленський наголосив, що участь спортсменів у таких заходах, як Олімпіада, є перемогою України, уособленням гідності та пам'яті про загиблих [17; 20; 35]. Конфлікт, що триває через вторгнення Росії, зробив досягнення українських спортсменів ще більш вагомими. Багато спортсменів зіткнулися зі значними труднощами, включаючи переміщення та втрату тренувальної бази. Незважаючи на ці виклики, вони продовжують змагатися, символізуючи стійкість і рішучість. Присутність українських спортсменів на міжнародних змаганнях є потужним нагадуванням про дух та завзятість країни [17; 31]. Українські спортсмени, які змагаються на міжнародному рівні, несуть потужний меседж стійкості. Наприклад, під час Олімпіади в Парижі фехтувальниця Ольга Харлан присвятила свою срібну медаль загиблим спортсменам, підкресливши їхню жертву [20]. Стрибунка у висоту Ярослава Магучіх, яка через війну покинула свій дім, висловила постійне переживання за свою родину вдома, виборюючи золото для України [20]. Такі виступи українських спортсменів на міжнародних аренах викликають потужний емоційний відгук не лише всередині країни, а й у світової спільноти. Національна гордість відображає почуття єдності та сили, які відчувають українці, спостерігаючи за досягненнями своїх співвітчизників, особливо в умовах війни. Водночас світова аудиторія сприймає ці виступи як символ непохитності й стійкості країни, що продовжує боротися й триматися попри всі труднощі. Таким чином, ці виступи допомагають зміцнювати ідентичність України як нації, яка перебуває у важкій ситуації, але не втрачає своєї сили та гідності. Видимість українських спортсменів на міжнародних платформах сприяє усвідомленню їхнього становища та війни, що триває. Рішення Міжнародного олімпійського комітету виключити російських та білоруських спортсменів, пов'язаних із військовими діями проти України, ще більше посилює цей наратив, дозволяючи українським спортсменам виділятися як символи надії та опору [10, 35]. Змагаючись, вони нагадують світові про людську ціну війни та важливість солідарності з тими, хто стикається з гнобленням. Отже, участь українських спортсменів у міжнародних змаганнях має подвійну мету: вона зберігає національну ідентичність серед потрясінь і демонструє стійкість проти агресії. Їхні досягнення не лише надихають співвітчизників, а й привертають увагу світової спільноти до реалій, з якими стикаються українці в цей непростий період. Продовжуючи змагатися, ці спортсмени втілюють дух нації, яка вирішила піднятися над обставинами, зміцнюючи як свою особисту, так і колективну ідентичність на світовій арені.

Українські спортсмени відіграють значну роль у підвищенні міжнародного престижу країни та сприянні дипломатичному визнанню. Українські спортсмени незмінно представляють свою країну на світовій арені, завоювавши численні медалі та нагороди. Наприклад, на Олімпійських іграх 2024 року в Парижі Україна здобула 12 медалей, у тому числі 3 золоті, що сприяло їй посісти 22 місце в медальному заліку [26]. Цей успіх не лише посилює національну гордість, але й підвищує впізнаваність України на глобальному рівні. Спортивний успіх також може перетворитися на дипломатичне визнання. Гучні виступи таких спортсменів, як Ярослава Магучіх та Ольга Харлан, не лише привертають увагу до спортивної майстерності України, але й висвітлюють боротьбу та прагнення країни у світовому масштабі. Це може призвести до збільшення підтримки з боку інших країн та міжнародних організацій, що посилить дипломатичні зусилля України [4, 21]. Таким чином, активність українських спортсменів у міжнародному спорті значною мірою сприяє підвищенню престижу країни та сприянню дипломатичному визнанню. Продовжуючи змагатися та досягати успіху, вони відіграють важливу роль у формуванні сприйняття України на міжнародному рівні.

Спортивна дипломатія стала важливим механізмом зміцнення міжнародних відносин, особливо в контекстах, що характеризуються політичною нестабільністю. Ця форма дипломатії використовує універсальну привабливість спорту для подолання культурних і політичних бар'єрів, сприяючи діалогу та співпраці між націями. Спортивна дипломатія передбачає використання спортивних подій і заходів для сприяння миру, культурному обміну та взаєморозумінню. Вона слугує інструментом м'якої сили, дозволяючи націям демонструвати свою культуру та цінності, одночасно підвищуючи свій глобальний імідж. Проведення таких заходів, як Олімпійські ігри або Чемпіонат світу з футболу, може підвищити авторитет країни, демонструючи її культуру та викликаючи позитивне висвітлення в засобах масової інформації [25; 32]. Товариські матчі або обмін спортсменами можуть слугувати неформальними дипломатичними каналами, що уможливлює дискусії, які можуть не відбуватися традиційними дипломатичними засобами [24; 30]. Програми культурного обміну дозволяють націям обмінюватися традиціями та цінностями, сприяючи зміцненню дипломатичних зв'язків [24; 32].

Історично склалося так, що спорт відіграв ключову роль у дипломатичних проривах. Так матчі з настільного тенісу 1971 року між США та Китаєм є класичним прикладом, коли спорт сприяв покращенню відносин, що призвело до офіційного дипломатичного визнання [24, 32]. Вірмено-турецький футбольний матч (2008) послужив платформою для діалогу в умовах історичної напруженості, коли лідери були присутні разом як жест доброї волі [32]. У наукових статтях часто згадується роль спорту як м'якої сили (soft power) для зміцнення міжнародних зв'язків через проведення великих спортивних заходів, таких як чемпіонат світу з футболу 2006 року в Німеччині та Олімпіада 2012 року у Великій Британії. Дослідження [16] показує, що такі події значно покращують міжнародний авторитет країни та її дипломатичну позицію.

Спортивна дипломатія має переваги в умовах політичної нестабільності. У політично нестабільному середовищі спорт може виконувати кілька корисних ролей: розбудова довіри, гуманізація супротивників, сприяння мирному співіснуванню. Так, заняття спортом можуть допомогти побудувати міжособистісну довіру між націями, сприяючи зв'язкам, які можуть призвести до ширшого політичного діалогу [25, 30]; спортивна взаємодія дозволяє людям з конфліктуючих країн зустрічатися і співпрацювати, руйнуючи стереотипи і сприяючи взаєморозумінню [25, 32]; такі ініціативи, як «Футбол заради миру», демонструють, як спорт може подолати розбіжності між громадами з глибоко вкоріненими конфліктами [34].

Хоча спортивна дипломатія є перспективною, вона також стикається з викликами, такими як спортивне відмивання та політична маніпуляція. Країни можуть використовувати спорт, щоб відволікти увагу від порушень прав людини або інших негативних дій, ускладнюючи етичний ландшафт спортивної дипломатії [25, 30]; уряди можуть використовувати спортивні події для політичної вигоди, що може підірвати справжній дух спортивної дипломатії [30, 34]. Отже, спортивна дипломатія являє собою багатогранний підхід до активізації міжнародних відносин. Використовуючи об'єднуючу силу спорту, країни можуть покращити своє глобальне становище та сприяти мирному діалогу навіть в умовах політичної нестабільності. У міру того, як ця сфера розвивається, для зацікавлених сторін залишається критично важливим відповідально використовувати її потенціал, залишаючись пильними щодо її неправильного використання.

Роль міжнародних змагань у сприянні економічному відновленню та відновленню інфраструктури після конфліктів є багатогранною темою, яка привертає увагу в різних дослідженнях. Програма розвитку Організації Об'єднаних Націй (ПРООН) [28] наголошує на тому, що стратегії постконфліктного відновлення мають використовувати місцеві можливості, водночас інтегруючи підтримку з боку міжнародної спільноти. У звіті наголошується на важливості відновлення засобів до існування, посилення безпеки та сприяння продуктивним інвестиціям як критично важливим крокам для сталого відновлення. У доповіді підкреслюється, що ефективне врядування та сильні інститути є життєво важливими для довгострокової стабільності та розвитку в постконфліктних умовах. У звіті ПРООН [28] також обговорюються міжнародні механізми підтримки, тобто як міжнародне партнерство може сприяти розвитку інфраструктури на постконфліктних територіях. Зосереджуючись на місцевих потребах і водночас надаючи зовнішню підтримку, ця співпраця може підвищити ефективність зусиль з відновлення, гарантуючи, що інфраструктурні проекти відповідають пріоритетам і можливостям громади.

Дискусії на конференції, організованій Національним банком України [29], підкреслюють важливість економічної політики, адаптованої до воєнного та післявоєнного відновлення. Зібрані висновки наголошують на необхідності цілеспрямованих стратегій, які не лише задовольняють нагальні потреби у відбудові, але й закладають основу для сталого економічного зростання та стійкості інфраструктури.

Аналіз досліджень [7, 8] показує, як конкуренція впливає на відновлення компаній під час криз, таких як пандемія COVID-19. Було виявлено, що в країнах з сильним конкурентним середовищем спостерігався більш ефективний перерозподіл ресурсів від менш продуктивних до більш продуктивних фірм. Це свідчить про те, що конкурентні ринки можуть посилити процеси відновлення, що може бути застосовано до післявоєнних контекстів, де зусилля з відбудови є критично важливими. Дослідження [12] свідчать, що країни, які використовують відновлювані джерела енергії, мають тенденцію швидше відновлюватися після криз. Цей висновок свідчить про те, що інтеграція сталих енергетичних рішень у післявоєнну відбудову може прискорити економічне відновлення, зробивши його стратегічною сферою для міжнародних змагань, орієнтованих на інновації та сталий розвиток.

Країни, які раніше приймали великі міжнародні спортивні заходи, отримали значні позитивні результати в соціальній і економічній сферах, а також у розвитку фізичної культури. Дослідження різних країн, які приймали міжнародні змагання, показують значний вплив цих заходів на розвиток фізичної культури та спорту. Олімпійські ігри, чемпіонати світу та інші події часто залишають "спадщину" у вигляді поліпшеної інфраструктури, залучення населення, особливо молоді до спорту [14]. У наукових статтях [7; 8; 12; 27; 28] про вплив міжнародних змагань на відновлення економіки та інфраструктури після війни часто підкреслюється, що такі події можуть бути важливим стимулом для інвестицій. У дослідженнях [6, 9] розглядаються соціальні та урбаністичні наслідки проведення міжнародних спортивних подій. Автори підкреслюють, що покращення інфраструктури, зокрема будівництво нових спортивних об'єктів та доріг, залишаються довготривалими перевагами після завершення заходу. Це сприяє підвищенню якості життя місцевих мешканців та розвитку фізичної культури, забезпечуючи кращий доступ до спорту. Однак, дослідження також попереджають про можливі негативні наслідки і ризики, такі як відселення мешканців, фінансовий тиск, економічні труднощі та соціальні протести через надмірні витрати, надмірні інвестиції в інфраструктуру, недостатнє використання побудованих об'єктів після завершення змагань, що може призвести до марнування інвестицій. Тому автори [16] підкреслюють, що для максимізації переваг необхідне ефективне стратегічне планування після події, щоб уникнути ситуацій, коли об'єкти залишаються невикористаними. Спортивні події можуть залучати туристів, створювати робочі місця та стимулювати місцеву економіку, таким чином створюючи відчуття надії та можливості для жителів [23]. Економічні вигоди, отримані від проведення міжнародних спортивних заходів, сприятимуть розвитку громади в регіонах, які постраждали від кризи. Крім того, вони можуть створити позитивне середовище, яке заохочує соціалізацію та отримання задоволення, що має вирішальне значення для одужання в постконфліктних суспільствах.

Отже, Міжнародні змагання можуть суттєво вплинути на економічне відновлення та відбудову інфраструктури у післявоєнному контексті завдяки сприянню конкурентному середовищу, просуванню сталих практик та використанню міжнародного партнерства. Інтеграція місцевих спроможностей з глобальними механізмами підтримки має важливе значення для досягнення довготривалих результатів відновлення. Ці результати підкреслюють важливість стратегічного планування та співпраці у зусиллях з постконфліктної відбудови.

Взаємозв'язок між соціально-економічними кризами, зокрема війною та економічними спадами, та заняттями спортом був предметом різноманітних досліджень. Дослідження [15] показують, що економічні спади значно зменшують участь у

заняттях спортом, особливо в дорогих видах спорту. Аналіз даних показав, що скорочення ВВП корелює з нижчими рівнями занять спортом, особливо після періоду затримки. Цей спад спостерігається після фінансової кризи 2008 року, і прогнози свідчать про те, що рівень участі може не відновитися до показників до кризи протягом багатьох років. Результати аналізу досліджень [11, 22] свідчать, що соціально-економічний статус відіграє вирішальну роль у заняттях спортом. Особи з нижчим соціально-економічним становищем рідше займатимуться організованими видами спорту через фінансові обмеження та відсутність доступу до об'єктів. Ця тенденція посилюється під час економічного спаду, коли фінансовий тиск ще більше обмежує можливості участі. Програми, спрямовані на використання спорту для розвитку постконфліктних територій, демонструють, що початковий вплив війни часто призводить до зниження рівня участі. Учасники часто стикаються з особистими та соціальними проблемами, які виникають поза сферою спорту, що ускладнює повноцінну участь у спортивній діяльності [29]. Війна може порушити соціальні структури, що призведе до зменшення участі у спорті. Травма та нестабільність, спричинені конфліктом, часто призводять до того, що люди віддають перевагу виживанню та нагальним потребам, а не розважальним заняттям, таким як спорт [13; 29].

Відтак, докази свідчать про чіткий зв'язок між соціально-економічними кризами – через економічні спади чи наслідки війни – та зниженням рівня участі в спорті. Економічні фактори суттєво впливають на доступ до спорту та заняття спортом, особливо серед уразливих верств населення. Хоча спорт має потенціал як засіб відновлення та соціальної інтеграції в постконфліктних ситуаціях, його переваги часто затьмарюються безпосередніми наслідками конфлікту та економічної нестабільності.

Обговорення. Наукові дослідження соціально-економічних та культурних аспектів впливу міжнародних спортивних подій на фізичну культуру на прикладі України є особливо актуальними саме зараз. В умовах війни та соціально-економічних викликів перед Україною стоїть завдання збереження і подальшого розвитку національної фізичної культури. Міжнародні змагання є важливим ресурсом для інтеграції України в світову спортивну спільноту. Проведення таких заходів може дати новий імпульс для розвитку галузі в непрості часи [6; 9], посилювати національну єдність та надихати нові покоління спортсменів [1].

Наукові статті [11; 13; 15; 22; 29], що стосуються впливу соціально-економічних криз, таких як війна, на фізичну культуру та спорт, підтверджують, що такі обставини можуть знижувати рівень участі населення у спортивних заходах. Проте, дослідники [5; 18; 23; 33] також відзначають, що в таких умовах міжнародні спортивні змагання мають важливе значення для підтримки мотивації населення. У цих статтях наголошується, що спорт стає не лише способом збереження фізичної активності, але й важливим чинником підтримки морального духу населення. Участь або організація міжнародних спортивних змагань після війни матиме стратегічне значення для національного відродження. Учені [10; 17; 20; 35] підкреслюють, що участь українських спортсменів у міжнародних заходах під час війни має особливу роль у підтримці національної ідентичності та демонстрації стійкості країни.

Попри складні обставини, Україна продовжує брати участь у великих міжнародних змаганнях. Автори [6] підкреслюють, що економічні переваги міжнародних спортивних змагань, що проявляються через туризм та медіа-висвітлення, часто допомагають поліпшити міжнародний імідж країни. Дослідження [4; 17; 21; 26; 31] доводять, що активність українських спортсменів на міжнародній арені також сприяє дипломатичному визнанню та підтримці з боку інших держав. Науковці описують, як спорт служить інструментом дипломатії та покращує міжнародний імідж країн-учасників, особливо в умовах політичної нестабільності [24; 25; 30; 32].

Після завершення війни перед Україною постане необхідність не тільки відновлення економіки, але й розвитку спортивної інфраструктури. Міжнародні змагання можуть бути каталізатором для цього процесу, адже вони стимулюють інвестиції в інфраструктуру, технології, що сприяють культурному та туристичному розвитку країн [7; 8; 12; 27; 28]. Ці наукові роботи підтверджують, що організація міжнародних спортивних змагань дійсно має позитивний вплив на розвиток фізичної культури, спортивної інфраструктури, що особливо актуально для України в умовах сьогодення.

Висновки. Таким чином, наукове дослідження міжнародних спортивних подій на прикладі України є надзвичайно актуальним, враховуючи роль цих заходів у зміцненні фізичної культури та підвищенні глобального іміджу країни. В умовах, коли Україна перебуває на перетині значних політичних, економічних та соціальних змін, міжнародні спортивні змагання можуть виконувати кілька важливих функцій:

- згуртування нації. Спортивні заходи, особливо в контексті війни та повоєнного відновлення, сприяють консолідації суспільства, надаючи можливість демонстрації стійкості та єдності;
- підвищення міжнародного іміджу. Участь в організації або проведенні міжнародних змагань підвищує міжнародну репутацію країни, демонструючи її спроможність виступати на глобальній арені навіть під час викликів;
- інспірація нових поколінь. Міжнародні спортивні події стають джерелом натхнення для молодих спортсменів, стимулюючи розвиток фізичної культури та спорту всередині країни;
- платформа для демонстрації стійкості. Проведення таких подій у повоєнній Україні може підкреслити здатність країни до швидкої адаптації та відновлення, що також сприятиме зміцненню національної ідентичності;
- покращення дипломатичних відносин. Міжнародні спортивні заходи традиційно покращують дипломатичні зв'язки між державами, сприяючи розвитку культурного та політичного діалогу;

Однак варто мати на увазі, що при плануванні міжнародних спортивних подій слід бути обережним з фінансовими ризиками та можливими викликами, пов'язаними з недовикористанням інфраструктурних об'єктів після завершення змагань. Відбудова спортивної інфраструктури після війни повинна супроводжуватись чітким плануванням та врахуванням довгострокової вигоди для місцевих громад.

Загалом, для України дослідження соціально-економічних та культурних аспектів впливу міжнародних спортивних змагань на фізичну культуру в країні має особливе значення в контексті підвищення її ролі на міжнародній спортивній арені та сприяння економічному відновленню через спортивну дипломатію та міжнародні події.

Література

1. Бабасев В. М., Волик С. В. Міжнародні спортивні змагання: механізми державного впливу на регіональний розвиток : монографія; Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. – Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2016. 213.
2. Євро-2012: напрями реалізації нагромадженого потенціалу регіонального розвитку. В. І. Волошин, Т. Г. Васильців, А. І. Мокій, Н. А. Мікула [та ін.]. - К.: НІСД, 2012. 136 с.
3. Петров Д., Соціально-економічні аспекти розвитку фізичної культури та спорту в Україні. Сучасні проблеми фізичного виховання і спорту різних груп населення. Матеріали XIV Міжнародної наук.-практ. конференції молодих учених. 2014. 340-345.
4. 8 outstanding Ukrainian athletes. (04 Jun. 2023). Visit Ukraine.
5. Al Habtoor Research Centre. (n.d.). Sports diplomacy: How do sports events enhance the reputation of countries?
6. Al Hajeri K. The impact of hosting major international sports events. Sail Magazine. 2014. <https://www.sailmagazine.com/articles/the-impact-of-hosting-major-international-sports-events/>
7. Belghitar Y., Moro A., & Radić N. When the rainy day is the worst hurricane ever: The effects of governmental policies on SMEs during COVID-19. *Small Business Economics*, 2022. 58, 943–961. <https://doi.org/10.1007/s11187-021-00510-8>.
8. Bruhn M., Demircuc-Kunt A., & Singer, D. Competition and firm recovery post-COVID-19. 2023. Policy Research Working Paper. 9851, 42.
9. Bull C., & Lovell J. Social impacts of international sports events: The European Youth Olympic Festival and the legacy of urban development. *Athens Journal of Sports*, 2018(3), 231-234. <https://doi.org/10.30958/ajspo.5-3-4>
10. Crane J. (2023, May 14). Ukrainian athletes against boycott of international events. DW.
11. Dong H., Wang Y., Li W., & Dindin J. Socioeconomic disparities and inequality of mass sports participation: Analysis from Chinese General Social Survey 2010-2018. 2023. *Frontiers in Public Health*, 11, 1072944.
12. Donohue I., Coscieme L., Gellner G., Yang Q., Jackson A., Kubiszewski I., Costanza R., & McCann K. S. Accelerated economic recovery in countries powered by renewables. *Ecological Economics*, 2023. 212. <https://doi.org/10.1016/j.ecolecon.2023.107916>
13. Dorokhina O., Hosta M., & Sterkenburg J. (n.d.). Targeting social cohesion in post-conflict societies through sport (Good practices handbooks No. 1).
14. Faria M., & Pereira B. The Impact on the Brazilian Economy of the Olympic Games in Rio De Janeiro in 2016. *International Journal of Professional Business Review*. 2023. 8. e03886. [10.26668/businessreview/2023.v8i11.3886](https://doi.org/10.26668/businessreview/2023.v8i11.3886).
15. Gratton C., & Kokolakis T. The effects of the current economic conditions on sport participation. Sport Industry Research Centre, Sheffield Hallam University 2012. <http://www.shu.ac.uk/research/sirc>
16. Grix J. Sports mega-events as part of a nation's soft power strategy: The cases of Germany (2006) and the UK (2012). *British Journal of Politics and International Relations*, 2013. 15(4), 580-596. <https://doi.org/10.1111/j.1467-856X.2012.00541.x>
17. Hodunova, K. (2024, July 26). Ukrainian athletes who will never have a chance to compete at the Olympics.
18. International Military Sports Council. (n.d.). *What is CISM?* <https://www.milспорт.one/cism/what-is-cism>
19. Khimenes K., Briskin Y., Pityn MP, Neroda N., Zadorozhna O. Historical context and modern interpretation of the factors of the professional sports development in North America and Europe. *Slobozhanskyi herald of science and sport*. 2024. 28(1).14–22. DOI: 10.15391/sns.v.2024-1.002.
20. Khrestin I. (2024, August 6). Ukrainian athletes demonstrate perseverance in face of war at the Olympics. *George W. Bush Presidential Center*.
21. Kosoy D. (2024, July 25). As Olympic Games begin, get to know Ukraine's famous athletes from over the years.
22. Larrinaga-Undabarrena A., Río X., Sáez I., Martínez Aguirre-Betolaza A., Albisua N., Martínez de Lahidalga Aguirre G., Sánchez Isla J. R., Urbano M., Guerra-Balic M., Fernández J. R., & Coca A. Effects of socioeconomic environment on physical activity levels and sleep quality in Basque schoolchildren. *Children*, 2023. 10(3), 551. <https://doi.org/10.3390/children10030551>
23. Lindblom J. W., Legg E., & Vogt C. A. Diving into a new era: The role of an international sport event in fostering peace in a post-conflict city. *Journal of Sport for Development*. 2022. <https://jsfd.org/>
24. Mamchii, O. (October 25, 2023). *Role of sports diplomacy in international relations*.
25. Meridian International Center. (n.d.). *Explainer: Understanding sports diplomacy*.
26. Ministry of Youth and Sports of Ukraine. (2024, August 11). Ukraine wins 12 awards at the Olympic Games in Paris. <https://www.kmu.gov.ua/en/news/minmolodspport-ukraina-zdobula-12-nahorod-na-olimpiiskykh-ihrakh-uparyzhi>
27. National Bank of Ukraine. (n.d.). *Economic policies during wartime and post-war recovery*.
28. Ohiorhenuan, J. F. E., & Stewart, F. (2008). *Post-conflict economic recovery: Enabling local ingenuity*. United Nations Development Programme.
29. Social Cohesion Hub. (n.d.). *Social cohesion hub home project*. <https://www.socialcohesion.info>
30. *Sports diplomacy as public diplomacy element*. (2023, March 15). sportanddev.
31. *Ukraine at Paris 2024 Olympics: Top 10 Ukrainian sports stars to watch*. 2024. Рубрика.

32. *What is sports diplomacy?* (2023, October 25). TeachMideast.
33. Ye T., Cheng X., Chen W., & Li Y. Volunteer motivations in military sports events: The case of 2019 Military World Games. *SAGE Open*, 2022. 12(2), 21582440221108167. <https://doi.org/10.1177/21582440221108167>
34. Zahra, M. (2022, November 22). Sports: A tool for diplomacy. *Paradigm Shift*.
35. Zelenskyy, V. (2024, July 24). Participation of Ukrainian athletes in the Olympic Games is a great victory for our state. *Official website of the President of Ukraine*.

References

1. Babaiev V. M., Volyk S. V. (2016). Mizhnarodni sportyvni zmahannia: mekhanizmy derzhavnogo vplyvu na rehionalnyi rozvytok. Kharkiv : KhNUMH im. O. M. Beketova, 2016. 213. [in Ukrainian].
2. Yevro-2012: napriamy realizatsii nahromadzenoho potentsialu rehionalnoho rozvytku. V. I. Voloshyn, T. H. Vasylytsiv, A. I. Mokii, N. A. Mikula [ta in.]. - K.: NISD, 2012. 136 c. [in Ukrainian].
3. Петров Д. Соціально-економічні аспекти розвитку фізичної культури та спорту в Україні. Сучасні проблеми фізичного виховання і спорту різних груп населення. Матеріали XIV Міжнародної наук.-практ. конференції молодих учених. 2014. 340-345. [in Ukrainian]
4. 8 outstanding Ukrainian athletes. (04 Jun. 2023). Visit Ukraine.
5. Al Habtoor Research Centre. (n.d.). *Sports diplomacy: How do sports events enhance the reputation of countries?*
6. Al Hajeri K. The impact of hosting major international sports events. *Sail Magazine*. 2014. <https://www.sailmagazine.com/articles/the-impact-of-hosting-major-international-sports-events/>.
7. Belghitar Y., Moro A., & Radić N. When the rainy day is the worst hurricane ever: The effects of governmental policies on SMEs during COVID-19. *Small Business Economics*, 2022. 58, 943–961. <https://doi.org/10.1007/s11187-021-00510-8>.
8. Bruhn M., Demircuc-Kunt A., & Singer, D. Competition and firm recovery post-COVID-19. 2023. *Policy Research Working Paper*. 9851, 42.
9. Bull C., & Lovell J. Social impacts of international sports events: The European Youth Olympic Festival and the legacy of urban development. *Athens Journal of Sports*, 2018(3), 231-234. <https://doi.org/10.30958/ajspo.5-3-4>
10. Crane J. (2023, May 14). Ukrainian athletes against boycott of international events. *DW*.
11. Dong H., Wang Y., Li W., & Dindin J. Socioeconomic disparities and inequality of mass sports participation: Analysis from Chinese General Social Survey 2010-2018. 2023. *Frontiers in Public Health*, 11, 1072944. <https://doi.org/10.3389/fpubh.2023.1072944>
12. Donohue I., Coscieme L., Gellner G., Yang Q., Jackson A., Kubiszewski I., Costanza R., & McCann K. S. Accelerated economic recovery in countries powered by renewables. *Ecological Economics*, 2023. 212. <https://doi.org/10.1016/j.ecolecon.2023.107916>
13. Dorokhina O., Hosta M., & Sterkenburg J. (n.d.). *Targeting social cohesion in post-conflict societies through sport* (Good practices handbooks No. 1. 74).
14. Faria M., & Pereira B. The Impact on the Brazilian Economy of the Olympic Games in Rio De Janeiro in 2016. *International Journal of Professional Business Review*. 2023. 8. e03886. <https://doi.org/10.26668/businessreview/2023.v8i11.3886>
15. Gratton C., & Kokolakis T. *The effects of the current economic conditions on sport participation*. Sport Industry Research Centre, Sheffield Hallam University 2012. <http://www.shu.ac.uk/research/sirc>
16. Grix J. Sports mega-events as part of a nation's soft power strategy: The cases of Germany (2006) and the UK (2012). *British Journal of Politics and International Relations*, 2013. 15(4), 580-596. <https://doi.org/10.1111/j.1467-856X.2012.00541.x>
17. Hodunova, K. (2024, July 26). Ukrainian athletes who will never have a chance to compete at the Olympics.
18. International Military Sports Council. (n.d.). *What is CISM?* <https://www.milsport.one/cism/what-is-cism>
19. Khimenes K., Briskin Y., Pityn MP, Neroda N., Zadorozhna O. Historical context and modern interpretation of the factors of the professional sports development in North America and Europe. *Slobozhanskyi herald of science and sport*. 2024. 28(1).14–22. DOI: 10.15391/sns.v.2024-1.002.
20. Khrestin I. (2024, August 6). Ukrainian athletes demonstrate perseverance in face of war at the Olympics. *George W. Bush Presidential Center*.
21. Kosoy D. (2024, July 25). As Olympic Games begin, get to know Ukraine's famous athletes from over the years.
22. Larrinaga-Undabarrena A., Río X., Sáez I., Martínez Aguirre-Betolaza A., Albusua N., Martínez de Lahidalga Aguirre G., Sánchez Isla J. R., Urbano M., Guerra-Balic M., Fernández J. R., & Coca A. Effects of socioeconomic environment on physical activity levels and sleep quality in Basque schoolchildren. *Children*, 2023. 10(3), 551. <https://doi.org/10.3390/children10030551>
23. Lindblom J. W., Legg E., & Vogt C. A. Diving into a new era: The role of an international sport event in fostering peace in a post-conflict city. *Journal of Sport for Development*. 2022. <https://jsfd.org/>
24. Mamchii O. (October 25, 2023). *Role of sports diplomacy in international relations*.
25. Meridian International Center. (n.d.). *Explainer: Understanding sports diplomacy*.
26. Ministry of Youth and Sports of Ukraine. (2024, August 11). Ukraine wins 12 awards at the Olympic Games in Paris. <https://www.kmu.gov.ua/en/news/minmolodspor-ukraina-zdobula-12-nahorod-na-olimpiiskykh-ihrahk-u-paryzhi>
27. National Bank of Ukraine. (n.d.). *Economic policies during wartime and post-war recovery*.
28. Ohiorhenuan, J. F. E., & Stewart, F. (2008). *Post-conflict economic recovery: Enabling local ingenuity*. United Nations Development Programme.
29. Social Cohesion Hub. (n.d.). *Social cohesion hub home project*. <https://www.socialcohesion.info>
30. *Sports diplomacy as public diplomacy element*. (2023, March 15). sportanddev.

31. *Ukraine at Paris 2024 Olympics: Top 10 Ukrainian sports stars to watch*. 2024. Рубрика
32. *What is sports diplomacy?* (2023, October 25). TeachMideast.
33. Ye T., Cheng X., Chen W., & Li Y. Volunteer motivations in military sports events: The case of 2019 Military World Games. *SAGE Open*, 2022. 12(2), 21582440221108167. <https://doi.org/10.1177/21582440221108167>
34. Zahra M. (2022, November 22). Sports: A tool for diplomacy. *Paradigm Shift*.
35. Zelensky, V. (2024, July 24). Participation of Ukrainian athletes in the Olympic Games is a great victory for our state. *Official website of the President of Ukraine*.

DOI: [https://doi.org/10.31392/UDU-nc.series15.2024.11\(184\).38](https://doi.org/10.31392/UDU-nc.series15.2024.11(184).38)
УДК 796.8:355.3:355.5

Пронтенко К. В.,
<https://orcid.org/0000-0002-0588-8753>
доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри фізичного виховання,
спеціальної фізичної підготовки і спорту,
Житомирський військовий інститут імені С. П. Корольова, м. Житомир

Стасюк П. Ю.,
<https://orcid.org/0009-0008-1317-1200>
викладач кафедри фізичного виховання, спеціальної фізичної підготовки і спорту,

Стоянов Р. В.,
<https://orcid.org/0009-0007-6661-7723>
викладач кафедри фізичного виховання, спеціальної фізичної підготовки і спорту,

Богуш М. І.,
<https://orcid.org/0009-0004-3066-2811>
викладач кафедри фізичного виховання, спеціальної фізичної підготовки і спорту,

Козлов С. В.,
<https://orcid.org/0009-0006-8949-5864>
викладач кафедри фізичного виховання, спеціальної фізичної підготовки і спорту,

Корак Є. О.,
<https://orcid.org/0000-0002-0301-1106>
викладач кафедри фізичного виховання, спеціальної фізичної підготовки і спорту,

Гілянчук В. В.,
<https://orcid.org/0009-0002-8697-3681>
викладач кафедри фізичного виховання, спеціальної фізичної підготовки і спорту, Військова академія, м. Одеса

РОЗВИТОК СИЛОВИХ ЯКОСТЕЙ КУРСАНТІВ ПІД ЧАС НАВЧАННЯ У ВИЩОМУ ВІЙСЬКОВОМУ НАВЧАЛЬНОМУ ЗАКЛАДІ

У статті досліджено динаміку розвитку силових якостей курсантів (чоловіків та жінок) під час навчання у вищому військовому навчальному закладі. Дослідження проведено у Житомирському військовому інституті імені С. П. Корольова у 2023-2024 роках. Було досліджено результати курсантів чоловіків (887) та жінок (188) у таких вправах: підтягування на перекладині (чол.), підйом силою на перекладині (чол.), комбінована силова вправа на перекладині (чол.), згинання та розгинання рук в упорі лежачи (жін.), згинання та розгинання тулуба (жін.). Результати у вказаних вправах фіксувалися під час змагань на першість інституту серед курсантських підрозділів із залученням 100% особового складу. Оцінювання вправ здійснювалося відповідно до умов та нормативів, визначених Інструкцією з фізичної підготовки в системі Міністерства оборони України. Методи дослідження: бібліосемантичний метод, педагогічне спостереження, тестування, статистичні методи.

Виявлено, що у курсантів під час навчання відбувається покращання силових якостей у вправах з обтяженням масою власного тіла. Це дозволяє дійти висновку про ефективність чинної методики розвитку силових якостей курсантів різної статі під час навчання. Високий рівень розвитку силових якостей забезпечує покращання розвитку інших фізичних якостей та вдосконаленню військово-прикладних рухових навичок курсантів у процесі навчальної та подальшої професійної та бойової діяльності. Крім того, розвиток силових якостей сприятиме: формуванню гармонійної статури, корекції тілобудови і виправлення таких можливих тілесних недоліків курсантів, як сутулість, викривлення хребта, слабо розвинені окремі частини тіла тощо; естетичному самовдосконаленню через пропорційність і симетрію м'язів; відновленню після травм; підвищенню фізичної та розумової працездатності.

Ключові слова: сила, силові якості, силові вправи, курсанти.

Prontenko K., Stasiuk P., Stoyanov R., Bohush M., Kozlov S., Korak Ye., Hilianchuk V. Development of power qualities of cadets during training at the higher military educational institution. The article examines the dynamics of the development of power qualities of cadets during their training at the higher military educational institution (HMEI). Strength is an integral quality on which the manifestation of all other physical qualities and military-applied skills of military personnel depends. The main means of strength development include physical exercises, the performance of which requires a greater amount of muscle tension than under normal conditions. The research was conducted at S. P. Korolov Zhytomyr Military Institute in 2023-2024. The results of male (887) and female (188) cadets in the following exercises were studied: pull-ups (male), strength lifts on